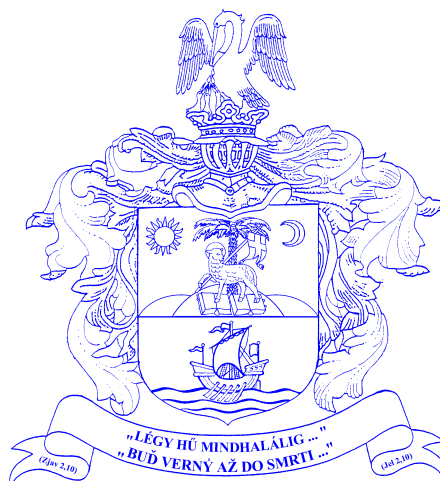

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXVII. évfolyam

4. szám

Komárom, 2006. április

Ára 10 korona

A KÉTELYTŐL A BIZONYOSSÁGIG

Nem a naptár szerint van valakinek igazán húsvétja, hanem aszerint, hogy az ember mikor és hogyan győződik meg a feltámadt és élő Jézusnak a valóságáról. A *Jn 20,24–29*-ben leírt eset Jézus feltámadása után nyolc nappal történik. Éppen arról van szó benne, hogy egy ember – Tamás –, sehogyan sem volt képes elhinni a húsvéti örömhírt, de végül mégis teljes bizonyosságra jutott a feltámadt Jézus Krisztus valóságát illetően. Ebben a történetben az a csodálatos, hogy még egy ilyen kételkedő és makacsul hitetlenkedő lélek is eljuthat a hit teljességére, és meggyőződhet arról, hogy Jézus valóban feltámadt, él. Annyira emberi Tamásnak a hitetlenkedése és természetes az az igyekezete, hogy szeretne mindenáron hinni – csak valami reális megerősítést vár a hite számára.

Hogy miért kételkedik Tamás, arra megtaláljuk a választ a Bibliában: „*Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívtak, éppen nem volt velük, amikor megjelent Jézus*” (*20,24*). Jézus tanítványai együtt ültek valahol egy házban, és miközben Jézusról beszélgettek, egyszer csak megállt közöttük maga az Úr, odalépett eléjük, és így szólt hozzájuk: „*Békesség néktek!*” (*20,19b*). Boldog, nagy élmény volt ez, és ebből maradt ki Tamás. Talán éppen akkor valami fontos dolga akadt, vagy talán fáradt volt, nem lehet tudni, a lényeg az, hogy Tamás nem volt ott a többi hívőnek a közösségében. Kimaradt belőle, és ezzel együtt kimaradt egy nagy, boldog élményből.

Ebben nagyon komoly figyelmeztetés van minden olyan ember számára, aki szeretne hitben élni, aki igényli, hogy hitben járjon ezen a földön. Mert arról van itt szó, hogy aki elveszíti a kapcsolatot a gyülekezettel, Jézus tanítványainak a közösségével, előbb-utóbb elveszíti a kapcsolatot az élő Istennel.

Amit Isten a teremtés hajnalán mondott, most is, itt is érvényes: „*Nem jó az embernek egyedül lenni*” (*1Móz 2,18a*), mert ez nemcsak a ház-, hanem a hitéletre is vonatkozik. Mert abban igazán nem jó egyedül lenni! A többi hívőtől elszakadva egyetlen embernek sem lehet igazán Krisztus-élménye. Jézus mondja: „*...ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevében: ott vagyok közöttük*” (*Mt 18,20*). Jézus személyes jelenlétének az élményét nem a magános hívőknek adta, hanem a gyülekezetnek.

(Befejezés a 3. oldalon)

Két törvényt fogadott el a Zsinat

A Zsinati Iroda 2006. március 6-án sajtóközleményben tudatta nem csak lapunkkal, hanem az ország számos tömegtájékoztatói eszközével, hogy egyházunk Zsinata a 2006. március 4-én Rimaszombatban megtartott rendkívüli ülésén elfogadta az 1/2006-os számú, az Állambiztonság által munkatársként nyilvántartott személyekről szóló törvényt. (Szövege jelen számunk mellékletében olvasható.)

A közlemény teljes egészében idézi a törvény preambulumát, majd a következőképpen tárja fel a törvény megszületésének hátterét és indokolja szükségességét: „*Ezen törvény meghozatalát az tette lehetővé, hogy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa az 553/2002-es számú törvénye alapján a titkosszolgálat dokumentumai hozzáférhetővé váltak. A törvény kimondja, hogy mindazok, akik a kommunista rendszer titkosszolgálatának dokumentumaiban együttműködőként vannak nyilvántartva, tíz esztendeig nem tölthetnek be magasabb egyházi tisztséget. Ezt a törvényt a Zsinat azért hozta meg, hogy lezárjon egy olyan korszakot, amelynek ányéka mind a mai napig rávetődött az egyház működésére és a szolgálattevők egymás közötti kapcsolatára.*”

Az egynapos zsinati ülés napirendjén egy másik törvény megtárgyalása is szerepelt, mégpedig az Egyetemes Egyházi Bíróságról szóló törvényé. A 2/2006-os számú törvény – melyet a Zsinat az előző törvényhez hasonlóan első és második olvasatban tárgyalt és fogadott el – szintén megtalálható mostani számunkban.

–akb–

KÉTELY

*Te csendesíted le a tengert.
Te megóvsz a veszélyben,
S nem süllyedünk el.
Jézus, ugye itt vagy a hajón?*

*Ijedten tekintek körül,
Csak emberarcok.
Hol van itt az Isten?
Az egyik feláll, és a vihar nincsen.
Te vagy az Isten, Jézus!
Te vagy az Isten.*

„Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet.“

Amint az előző, úgy a mostani boldogmondás is (a szelídekről, akik öröklik a földet) látszólag ellentmond a földi, emberi realitásnak, ezért magyarázatot igényel, hogy helyesen értelmezzük.

A „szelíd” szó elsősorban nem csak az ilyen jellemvonással bíró embereket jelenti, a megszeppenteket, a hallgatagokat, akik mindig csendben vannak, hogy senkit se sértsenek meg. Némely fordítások más megoldásokkal is próbálkoznak, de úgy tűnik, egyik sem igazán fedi, amiről itt szó van. A szelíd szó jobban érthető a 37. zsoltár fényében, aminek (egyes bibliamagyarázók szerint) ez a boldogmondás a magyarázata. Ebben a zsoltárban többször ismétlődik a figyelmeztetés, hogy ne gerjedjünk haragra a jogtalanság művelői ellen, akiknek az életben külső sikereik vannak. Ellenkezőleg, a haragos magatartás helyett a zsoltáriró ezt javasolja: „Bízzál az Úrban...” (3. v.), „Hagyd az Úrra utadat” (5. v.), „Légy csendben, és várj az Úrra!” (7. v.), „Mert a gonoszok kipusztulnak, de akik az Úrban reménykednek, azok öröklik a földet” (9. v.).

A szelídek tehát azok, akik bíznak, várnak, reménykednek és mindig számolnak az Úrral. Nem állnak maguk bosszút, és az Úrban való bizodalomból nem engedik magukat kibillenteni azáltal, amit látnak. A hit hosszútávú, tud várnak az Úrra akkor is, amikor azt az emberi tapasztalat megkérdőjelezi. Továbbá

azok a szelídek, akik ezt a magatartást tanítójuktól és Uruktól, a Jézus Krisztustól tanulják, aki ezt mondta: „...tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázas szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek” (Mt 11,29). A szelídek tehát alázas szívűek, és bíznak abban, hogy Is-

Rudolf Nehmer fametszete

ten még azt is uralja, ami akarata ellen történik; tehát tudják, hogy a jogtalanságnak, a sérelemnek és az erőszaknak nem lesz végső sikere, mert győz az igazság, még ha úgy tűnik is, hogy ideiglenesen vesztesre áll. A szelídek tehát nem a megszeppentek és a gyengék, hanem azok, akik bíznak az Úrban, várják

Az ÚR színe előtt

Te örök fény, aki világosságoddal meghaladsz minden teremtett fényt! A Te sugarad hatoljon alá a magasságból és világítsa meg szívem minden csücskét. Tisztíts meg, vidámíts meg, világosíts meg és tápláld lelkemet és minden erőit, hogy folyton ujjongó örvendéssel forduljon hozzád. Uram, mikor jön el az a boldog pillanat, amikor betöltesz jelenléteddel és mindenben mindenemmé leszel? Az őember még él bennem, még nincs oda-szegezve a keresztre, még nem öldököltem meg. Még felemeli kívánságait a lélek ellenében, belső harcokat vált ki, és nem tűri a lélek békességét. De Te, aki a háborgó tengeren is uralkods és lecsendesíted hullámaid, segíts nekem. Nyilváníts ki, Uram, hatalmas tetteidet rajtam, mert nincs más reménységem és menedékem rajtad kívül, Uram és Istenem. **Amen.**

Kempis Tamás

Őt, nem állnak bosszút, nem tulajdonítják el, ami nem illeti meg őket, mert hisznek az Ige igazában, miszerint a szelídek öröklik a földet.

Ami a föld megöröklését illeti, ezt is az Ószövetség fényében kell látnunk. Nem általános értelemben akármilyen földről van ugyanis szó, hanem az ígért földjéről, amit Isten örökségként ígért meg népének. Az ígért, hogy a szelídek öröklik a földet, ugyanazt a valóságot jelöli, amit az Úr Jézus az első boldogmondásban „a mennyek országának” nevezett és a lelki szegényeknek helyezett kilátásba. (Sőt, egyes magyarázók a mostani boldogmondást az első duplett-jének tartják.) Úgyhogy az Isten által megígért föld (az Isten országa) nem a nagyhangúaké és gonoszoké lesz, amint erről már a zsoltáriró meggyőződhetett, hanem a szelídek kapják meg.

Bár a Jézus Krisztus követésének útja a kereszti útja, de nem a semmibe és a halálba vezet, hanem a dicsőségbe. Ha efelől néha (amint a zsoltáriró pl. a 73. zsoltárban és másutt) kételkednénk, ne hagyjuk magunkat megtéveszteni, mert nem a nagyhangú és „könyöklő” embereké a jövő, hanem a szelídeké és az alázasoké. Ezen boldogmondás igaz volta legfontosabb igazolása Jézus Krisztus útja, akinek adatott minden hatalom, de nem erőszakkal, hanem alázas szeretetszolgálattal szerezte meg keresztdozatában (vö. 1Pt 5,5–10). Kövessük Őt és utánozzuk példáját, hogy vele lehessünk abban a hajlékban, amit az Atya házában Ő készített nekünk.

Ján Janovčík

(Befejezés az 1. oldalról)

Később is azt olvassuk a Szentírásban, hogy Jézus az ő Lelkét sohasem egy emberre, hanem mindig egy gyülekezeti közösségre töltötte ki, mindegy, hogy ez hány emberből állt; mindig olyanokra, akik többen voltak együtt az ő nevében. Aki lelkileg egyedül áll, akinek nincsenek imádkozó társai és akinek nincs lelki közössége, az ne is csodálkozzék, ha botladozó, erőtlen és gyenge marad a hite és mindig bizonytalanságban van a hit dolgait illetően. De nem is fog megerősödni, amíg magában marad, pedig erre sajnos mindnyájunknak megvan a hajlandóságunk.

Tamás kételkedett abban, hogy van igazán feltámadás, hogy igaz az a hír, amit ő a többiektől hallott, hogy Jézus feltámadt. Sehogy sem fért a fejébe, amit a többiektől hallott, és azért mondta: „Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem” (20,25b). Mintha azt mondta volna, hogy nekem nem elég, hogy ti mondjátok, én magam akarok erről meggyőződni, nekem teljes bizonyosság kell. És Tamásnak teljesen igaza van abban, hogy nagyon sok függ attól, Jézus valóban föltámadott-e vagy sem! Mert ettől függ mindannak a hitele és érvénye, amit valaha Jézustól hallott és amit Tamás valaha szépnek, igaznak, örökkévalónak megismert. Mert ha nem igaz a húsvéti hír, akkor minden egyéb is, amit Istenről, az ő országáról, a bűnbocsánatról hallott valaha, bizonytalan, egy gyönyörű hazugság...

Azért tudom megérteni Tamásnak ezt a bizonyosságkeresését, mert egykoron nekem is voltak hasonló kételyeim, és valahányszor a húsvéti hírt hallottam, mindig ott motoszkált bennem, hogy vajon Jézus feltámadását tényleg úgy kell-e értelmezni, hogy Ő valóságosan, testileg is feltámadt, vagy ez egy szimbolikus kifejezés, mintha azt mondanám, hogy az igazságot nem lehet eltemetni, mert az feltámad... Vagy ehhez hasonló bölcsesség.

Mert mondjuk, hogy feltámadt, de ezt oly nehéz elhinni. Pedig, ha bizonytalanság van bennünk, a hitünk egész épülete rendül meg. Ilyen és ehhez hasonló kételyek kezdik rágni azt az egyébként is gyenge és kicsi hitünket. Igaza van Pál apostolnak, amikor azt mondja, hogy ha Krisztus fel nem támadt volna, akkor hiábavaló a ti hitetek.

Mi győzte meg Tamást Jézus feltámadásának valóságáról? Az, hogy amikor egyszer újra együtt voltak a tanítványok és Tamás is ott volt velük, megjelent Jézus közöttük, mint ahogyan Jézus mindig ott van személyesen és valóságosan a róla beszélők között. És nem azért, mert ezt mi igényeljük, hanem azért, mert Ő ezt megígérte. És amikor megjelent, akkor megmutatta sebeit, az ő megváltó szeretetének jeleit, bizonyosságát a tanítványainak. Ma is, azóta is mindig azt teszi, amikor a hívek közösségében megjelenik és megszólal. A megváltó szeretet jeleit látva Tamás így kiált: „*Én Uram, és én Istenem!*” (20,28).

Az egyik él, a másik elkárhozott

„Két gonosztevőt is vittek, hogy vele együtt végezzék ki őket. Amikor arra a helyre értek, amelyet Koponya-helynek hívtak, keresztre feszítették őt és a gonosztevőket...” (Lk 23,32–33a).

A három megfeszített közül az egyik büntelen volt. Jézus önként ment a halálba, hagyta, hogy a bűnösök közé sorolják: értünk, miattunk. A két gonosztevőt jogosan ítélték el, ők megérdemelték büntetésüket.

Hogyan viselkedik a két gonosztevő a keresztre feszítés előtt? Az egyik csatlakozik a Jézust gúnyolókhoz, de a másik felismeri Jézusban a Szabadítót. Tudja, hogy ők ketten tetteik méltó büntetését kapják, „...de ő semmi rosszat sem követett el” (Lk 23,41b) – mondja. Majd így szól: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz királyságodba” (Lk 23,42). Jézus szó nélkül tűrte a főemberek, katonák gúnyolódását, de amikor meghallotta a mellette levő bűnös kérését, megszólalt és választ adott neki. Belélt a szívébe, hogy őszinte volt a bűnbánata, és így felelt: „Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban” (Lk 23,43b). Abban a pillanatban a gonosztevő a világság fia lett, már nem félt a haláltól, mert elnyerte az örök életet.

Az emberek ma is gúnyolódnak, zúgolódnak, hitetlenkednek, és Jézus mindezt csendben tűri, hallgat. Amikor azonban egy bűnös ember

Hát hitetlenségem és keményszívűségem ellenére ennyire szeret engem az én Uram, hogy eljön hozzám? Szívén viseli, hogy higgyek, törődik azzal, hogy én képtelkedem vagy bizonyosságra jutok. Ezt a csodálatos isteni szeretetet és kegyelmet nem kézzel kell megmarkolni, hanem szívvel befogadni. Nem megérteni kell, hanem imádni: Én Uram, én Istenem! Istennek a hatalmát nem lehet az emberi lehetőségek szabályaival mérni. Ami nem fér bele a fejünkbe, az befér a szívünkbe és a hitünkbe. A megváltó Jézusról való megbizonyosodáshoz nem látni kell, nem tapintani, hanem valami egészen más kell hozzá: hitbeli döntést hozni!

Molnárné Miklós Malvína

kegyelmet kér, megszólal és eljegyezi magának örökre. A halálra ítélt, de megtért ember új életet kezd Jézussal, és megkapja a Lélek zálogát. A Lélek mindenre megtanít, az eljövendő dolgokat is kijelenti.

Mi történik a másik gonosztevővel, amelyik nem kért kegyelmet? A másik gonosztevő, vagyis a meg nem tért ember elkárhozik, akár vallásos, akár nem.

Jézus az ítéletkor nem fog hallgatni, megfizet mindenkinek tettei szerint. Minden rossz szó, cselekedet számon lesz kérve. „...És csodálkoznak a föld lakói, akiknek nincs beírva nevük az élet könyvébe...” (Jel 17, 8b). Ezek a tűz tavába vettetnek, és gyötrődésük füstje száll felfelé örökön-örökké.

A sátán, az ősi kígyó megtéveszti az egész földkerekséget. Kínálgatja csábító dolgait, az ember pedig elfogadja, és nem törődik azzal, hol fogja tölteni az örökkévalóságot. Az ember hátat fordít Istennek, világi dolgokkal foglalkozik, elutasítja az Életet, a Világságot, mert jobban szereti a sötétséget. Jézus, az egyetlen Szabadító, árva csendben az ajtón kívül áll. Szégyen, hogy neki kell várnia ránk. De még mindig vár, hogy megkegyelmezessen, még hallgat, hogy irgalmazhasson.

„Térjete meg ahhoz, akitől oly messze eltávolodtatok...” (Ézs 31,6).

Brunácky Istvánné

A *szakrális korban* a kommunikáció középpontjában Isten állt. Az első emberemzedék *communió*ban (közösségekben) létezett vele, beszélt vele, hozzá kiáltott, tőle kapott feleletet, általa érintkezett társaival, mint Ádám és Éva, Káin és Ábel.

A *vallási korban* a kommunikáció centruma nem változott, de a szólás módja igen: az istentisztelet került a kommunikáció középpontjába. Isten és ember közé a hidat a rítus, a kultusz építette. A kultusz által az élet örömteli és tragikus eseményei is belefónódtak a szentség, az isteni kommunikáció rendjébe az esküvőben, a keresztemelésben, a temetésben. De a hét közönséges fő ünnepe, a vasárnap az Istené is és az emberé is, pontosabban a családé (mint a legtermészetesebb emberi közössége) volt. Mondani sem kell, hogy az ünnep lényege a *communicatio* és a *communitas*: az emberi közösség belső beszéde és Istenhez kapcsolódása. Az öröm, a munka és a gyász megszentelése, megszenteltsége értelemszerűen meghatározta a beszédmódot is. Az érintkezés Istennel keresztül történt: a legegyszerűbb étkezés is vagy akár a köszönés (Dicsértessék a Jézus Krisztus! Isten áldja! Békesség Istentől!) is istentisztelet kellett hogy legyen.

Mai korunk, a *gazdaságkor* kifejlődésével és uralomra jutásával a kommunikáció középpontja megszűnt. *How do you do? Ça va?* Hogy vagy? Ilyenkor ember szól emberhez közvetlenül, de általában választ már nem vár. A gazdaságkori érintkezés meglehetősen bábelies. Ugyanis a kommunikáció legfőbb tárgya, célja és terve maga a kommunikáció lett. A gazdaságkor egyik legfőbb jellemzője: a valóság leváltása a *mass media* által. A sajtó – előbb a nyomtatott, majd az elektronikus – abszolút szabadságot élvez, egyetlen korlátja a tőke. A tömegkommunikáció többé nem ünnep. Véletlenül sem a közösségen belüli, vagy a közösség és Isten közti eszmecsere már. Lényege, hogy a beszélő, a kommunikátor kívülre kerül a közegből, akihez szól. A médiaszemélyiségek, a sztárok közös vonása, hogy mindegyikük kilépett a közösségből, kívülről próbálja manipulálni, rábeszélni valamire a tömeget, amely ilyenkor nem alanya a kommunikációnak, hanem tárgya.

A hírt közlő kommunikátor által változtatott hírekben elsőbbséget élveznek azok, amik meghökkentőek, rémségesek. Ezeket úgy találja, mint a mindennapi

betevő falatot. Célja félrevezetni minket a valóságos szabadságunk felől, elhomályosítani lelkünkben a jó és a gonosz elválasztásának képességét adó őstudást. Az emberi ősnyelv, az Isten és ember közötti szóértés nyelve a képek nyelve volt, a „gazdaságkor” kialakulása egybeesett a nyelvi átalakulással: a fogalmi nyelv vette át a hatalmat, mely már nem az Igazságról szól, hanem arról, hogy kinek van igaza. Célja a megértés helyett a siker, a győzelem. Tehát egy létrontó, amorális tény is elfogadhatóvá tehető, ha azt a logika, a jog vagy bármilyen más, „tudományos” apparátus igazolja.

A gazdaságkor mai szakaszában jelent meg a harmadik nyelv, az információ. Ennek lényege, hogy az adott közlésnek van-e hírértéke, ami más szóval annyit jelent, hogy fizet-e érte a piac. A *communió*n, vagyis a közösségen belüli beszéd, a kommunikáció véget ért. A *mass media* lépett a helyébe mint a közösségükből

kiesettek, a „masszává” vált nép elleni manipuláció eszköze. Korunkat *információkornak* is nevezik, s benne a legfőbb üzleti tényező az információ. A bökkenő az, hogy Isten nyelve nem mediatisálható, nem piacosítható. Értékrendje gyökeresen eltér a gazdaságkor értékrendjétől, ezért egyre kevesebben értik azt.

Az egyházi sajtó missziói szolgálatáról

Az elmondottak alapján kimondhatjuk, hogy az egyház missziói szolgálatában óriási lehetőséget jelent általában a sajtó és a médiumok, hisz egy erkölcsileg devalválódó, pesszimista társadalmat lehet így elérni egy tágabb értelemben vett „szószékről”. Fel kell ismernünk, hogy a tömegkommunikáció a misszió világméretű lehetősége, de csak akkor, ha ez a kommunikáció és ezen belül a sajtótevékenység lényegében és tulajdonképpeniségében nem más, mint az evangélium szolgálata. Keresztyén anyaszentegyházunk sajtója és sajtótevékenysége nem lehet öncélú információátvitel és -áramoltatás, hanem következetes és céltudatos igazszolgálat.

Az egyházi sajtószolgálat az evangélium mennyei üzenetét az emberi beszéd szürke és kopott, sőt agyonkoptatott „*zubbony köntösöcskéjébe*” öltözteti. Ez a Szent Molnár Albert gazdag nyelvi kincses-tárából átvett szemléletes kifejezés arra mutat rá, hogy Isten, amikor az önmagáról szóló kijelentést az emberi beszéd ruhájába öltözteti, akkor dimenzióiban alig felmérhető és felbecsülhető rizikót vállal: a meg nem értés és a félreértés kockázatát vállalja magára. A keresztyén egyház nem a médiát tartja világhatalomnak, hanem a világot megváltó Üdvözítőt tartja az egyetlen Úrnak. A keresztyén egyház sajtószolgálatának ennek a teljhatalmú Úrnak az alázatos és engedelmessé szolgálata. Ez a keresztyén sajtó és sajtószolgálat megkülönböztető jellemvonása, a világi sajtótól és sajtószolgálatától elhatárolódó jellegzetessége.

Ugyanakkor az egyházi sajtóra is érvényes a szakszerűség igénye, valamint az, hogy az egyház mindenkor felhasználta azokat a technikai vívmányokat, amelyekkel a kortárs civilizáció rendelkezett. „*Egy percig sem szabad kételkednünk abban, hogy Pál apostol, ha ma élne, minden bizonnyal egy világszínvonalon álló kommunikációs és telekommunikációs bázis létrehozását és működtetését eminens érdekének és feladatának tekintené*” – írja megboldogult Nagy László teológiai professzor az *Evangélium és információ* című írásában.

A keresztyén egyháznak és a keresztyén egyházban a médiát nem szabad sem lebecsülni, sem túlbecsülni. A média mindenkori eszközeit és lehetőségeit a keresztyén egyházban nem szabad kiiktatni, de nem szabad démonizálni sem. Az egyház nem azért él és szolgál, hogy maga is egy információs adatbázis legyen, hanem azért él és azért szolgál, hogy az egyetlen nagy, az egyetlen boldog és egyetemesen boldogító örömhír hirdetője legyen a világ életéért ebben a világban, melyben minden látszat ellenére nem a médiumok és nem a tőke, hanem az Üdvözítő, Jézus Krisztus az egyetlen Úr az Atya Isten dicsőségére.

Ez a keresztyén egyházi sajtó küldetése, missziója, és ezért nem foglalhat helyet a nyereségtermelés ezen sajtó célkitűzései között.

Tonk István,
a Magyar Református Egyházak
Tanácskozó Zsinata
Sajtóbizottságának elnöke

Apokalipszis most és mindörökké

Kálvin téri igehirdetések

Az év első két hónapjában gyakran volt kezemben a fenti címet viselő könyv, és nagyon jó szolgálatot tett a Bibliaolvasó vezérfonalunk szerint február végéig olvasott egyetlen újszövetségi prófétai könyv jobb megértéséhez. A jórészt párhuzamos olvasás nyomán igazat tudok adni a szerzőnek, aki figyelmeztet: apokaliptikus időköt élünk.

Az az eszméletlen változás, felgyorsult élettempó, műszaki „haladás”, ami a rendszerváltás óta eltelt időszak kísérőjelenségeként térségünkbe is beköszöntött, a vég közeledésének elháríthatatlanul biztos vízióját vetíti elénk, bár „altatásunk” folytán kevésbé vagyunk hajlamosak észrevenni. Manipulátorok próbálnak tetszésük szerint bánni velünk, miközben azt hisszük, hogy szuverén polgárok és a magunk urai vagyunk. Eladósodunk (leverkühni módra eladjuk a lelkiünket is), már mindent hitre veszünk vagy lízingelünk (mert várni semmire sem tudunk), miáltal tökéletesen kiszolgáltatjuk magunkat. A főként a televíziók által diktált piac mindenhatóságával olyan értékek devalválódása folyik, melyek egy-két évtizeddel ezelőtt még szilárd tájékozódási pontot jelentettek.

Globalizálódunk, de ne hagyjuk! Ha mindenki beáll a sorba, mi ne tegyük! Ezért – az egyén gerincét megterhelő, de a „csak azért is” méltóságát megadó – tartásért kiált a szerző, akit közösségünknek nem kell bemutatni. **Hegedűs Loránt** ny. dunamelléki püspök több mint húsz könyvet mondhat magáénak (természetesen szerzőként, hisz birtokosként harmincezernél is többet). Jelen könyve igehirdetői tevékenységén alapszik: *A jelenések könyvét* a Kálvin téri gyülekezetben 2004–2005-ben végigprédikálta, bibliaórákon végigfejtette.

Aki ismeri a szerző beszéd- és igehirdetési stílusát, a betűk szavakká való összeállításával egyetemben szinte hallja a szóejtést, érzi a hévet, ami a megtéréses radikalizmus apostolaként jellemző rá. A figyelmet a „sztéreo” sugárzás is rendkívül megköveteli: a szófordulatok, dialektikus ellentétpárok felcsillantásával, szójátékok sokaságával megtűzdelt szöveg gyakran meghökkent. És nagy előny (az igehirdetéssel ellentétben, ami azonnal tovább is visz), hogy meg lehet állni, fel lehet hagyni a lapozással, újra el lehet olvasni az adott mondatot vagy részt. Ezért jó a papírra

fektetett szöveg (más kérdés, elsősorban szerzői és szerkesztői, hogy miként viszonyulunk a „mondott” szöveghez, hisz az sokkal nagyobb szerkesztői türelmet igényelne); a szó elszáll, tudták már a latinok is. (Legalábbis sokszor el kell ismételni, hogy nyomot hagyjon az emberben.) Ilyen szempontból a visszatérő gondolatok is előnyére válnak a kötetnek, s az előszóban ezt a szerző tisztázza is: az átfedéseket nem tartja haszontalannak.

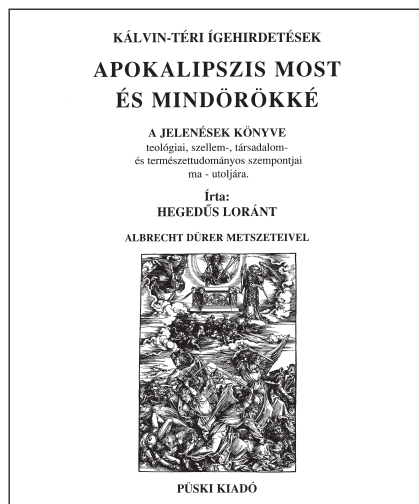
A szerző hallatlan felkészültségét bizonyítja a számtalan idézet, amit a magyar és a világirodalom nagyjaitól vesz

teret. Pedig a szerző fejezetről fejezetre szépen kibontja a csak János apostol előtt feltárt patmoszi jelenések értelmét. És nagyon jó, hogy egyszerre nyújt vigaszt és reményt a végső isteni akarat vonatkozásában a „leleplezés”, „az el a fátyollal!”, a „kijelentés” szimbólumai értelmezése által.

Az igei igazságok tömkelegét beidézni képtelenség, közülük választani pedig szinte lehetetlenség. Aki többet szeretne megtudni, illetve kíváncsi a szerző által képviselt világ végi radikalizmusra, az általa felismert „menetrendre”, aminek egyik eleme: „Már csak az Isten menthet meg minket”, olvassa el a recenzált könyvet! Nem lesz könnyű olvasmány, de biztosan megérkezik érte a „kárpótlás” – arra a reményre való feljogosításban, hogy ha komolyan veszszük a megtérést, nem „kiskiklás” lesz a vége.

A. Kis Béla

(Püski Kiadó, Budapest 2005)

kölcsön, hogy a közlendőt még jobban kidomborítsa. Öncélúság nem érhető tetten ilyen vonatkozásban, s az is feltűnik, hogy milyen bátran nyúl református énekkincsünk egyes darabjaihoz. Szinte nincs is a kötetben olyan prédikáció, amely ne tartalmazna énekidézetet: ilyen szempontból is döbbenetes az az évszázadokra visszanyúló gazdagságunk, amire Hegedűs Loránt ráeszmélt.

Az ötödfélszáz oldalas kötet utolsó 120 oldalán – ha úgy tetszik – ismét kapunk egy ismétlést, mégpedig az igehirdetési gondolatok kidomborítását fejezetek szerint, illetve igei gondolatokat témák szerinti elrendezésben. Albrecht Dürer apokalipszises metszetei szépen egészítik ki a szöveges részt.

S mire ide jutottam és lassan kitöltöm a megszabott recenziós terjedelmet, azt veszem észre, hogy a tartalomról eddig alig írtam; inkább csak a könyv kapcsán megeredt gondolataimnak (igaz, csak töredéküknek) adtam

Feladvány

Mit jelent az apokalipszis szó?

Kérjük, megfejtésüket legkésőbb május 10-ig nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A februári számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik úgy tudják, hogy a Camino jó-részt Spanyolországban vezet.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Liliium Aurum Kiadó jóvoltából – könyvjuttalomban. **Balogh Erzsébet** (Ungmogyorós) Gágyor József *Játékos növényvilág* című könyvét, **Balog Sándor** (Nagykapos) Pomogáts Béla *Magyar régiók* című tanulmánykötetét, **Veress Vilmos** (Nyírágó) pedig a Puntigán József–Puntigán Tünde szerzőpáros *A lo-sonci református temető* című könyvét kapja. Nyereleményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Török István professzor írja, hogy a művészet valamiképpen a vallás rokona, hiszen az örökkévalóság felé mutat. A világgal és az étellel szoros összefüggésben van. Így a művészet az embert felszabadítja, felemeli, de léleknevelő és lélek-tisztító hatással is bír.

Minden fában lélek lakik – vallja **Frech Ottó** Pestszentlőrincen élő fafaragó, akinek kiállítása is ezt a címet kapta. A szakrális célokra már nem használt komáromi Katona-templomban kapott helyet néhány hétre az a néhány alkotás, amit a magyarországi amatőr művész készített. Önéletrajzában az olvasható, hogy mivel közel állt hozzá a fa, ezért asztalos lett, de művészeti képzésben nem volt része.

Magával ragadó az az élmény, amit a kiállításon átélhetett a szépet szerető, igénylő ember. Megható volt látni, ahogy egy francia gyökerekből is táplálkozó ember megéli magyarságát, ápolja a néphagyományt, hogy a magyar történelem mennyire beleitta magát az alkotó gondolkodásába, de a fafaragványokon keresztül átsütött az Istenbe kapaszkodó hite, életszemlélete is.

Ecce homo – Egy kiállítás kapcsán

Volt ott egy egyszerű, mégis lebilincselő alkotás. Hosszú percekig álltam előtte szótlánul, de a lelmem énekelt. Feltűnő lehetett a mozdulatlanságom, mert a mellém álló csoporttársam megkérdezte, mit látok rajta, menjünk már tovább, hiszen ebből hiányzik valami, üres a belseje. Valóban üres volt. De ami számára az ürességet, a nincset, a hiányt jelentette, azt a lényegét, azt a mindent láttam én benne.

Hátulról egy kalapos, nagykabátos alak volt, valóban semmi különös nem tűnt fel rajta. Am előlről szemlélve nem volt benne senki. Hiányzott az arc, a kéz, a láb, a test a nagykabátból, csupán az alak lenyomata volt látható rajta. Különös. Csodálatos. Megfoghatatlan. Ecce homo – Íme az ember. Ezt a címet adta neki a művész, a legkedvesebb alkotásának. Íme, a szemnek láthatatlan, mégis a legvalóságos ember: az Isten-ember. Az EMBER, aki megüresítette önmagát értünk. Mindezt odaadva, egész valóját odaszánva szolgálává lett.

Ami lényeges, az a szemnek láthatatlan, megfoghatatlan valóság. Ez a

körülbelül harminc centiméteres fadarab hirdeti azt, amit avatatlan szem vagy fül nem is gyanít. De ez a látás, ez a hallás az Isten vonása az emberben. Berzsenyi Dániel ezt írja *Fohász-kodás* című versében:

*„Téged dicsőít a Zenith és a Nadír.
A szélvésznek bús harca, az égi láng
Villáma, harmatcsepp, virágszál
Hirdeti nagy kezed alkotását.”*

Isten szól hozzánk. A természetben, a történelemben, a lelkiismeretben. A döbbenetben, a csendben, az áhítatban, de leginkább Fiában, az emberre lett Krisztus Jézusban. Még egy kiállítóteremben is, az emberi alkotáson át is.

Hadd álljon itt Török István egy másik gondolata is: *„Művész az, aki az Isten világba-rejtette szépségből valamit felfedez és műértő az, aki felismeri, hogy amit a művész talált és megmutatott, az csakugyan szép... Minden műalkotás tehát emberi kísérlet, hogy megragadjunk valamit abból a szépségből és nagyszerűségből, amit Isten teremtményeibe helyezett”* (Etika, 239. o.).

Czinke Tímea

Krisztus szolgálata

Az elmúlt évtizedekben a diakóniát mintha a feledés fátyla borította volna be. Személyes tapasztalatom, hogy az emberek többsége még a kifejezést sem hallotta, tartalmilag pedig végképp kevesen vannak tisztában ezzel a fontos fogalommal.

Az Újszövetség legfontosabb kifejezése a *szolga*. A *diakonein* (szolgálni) ige különböző nyelvi fordításait látva érdekes felfedezésre juthatunk: a latin gyökerű nyelvek (pl. a francia vagy az angol) a diakónus szót „ministernek” mondja, ami a mi olvasatunkban leginkább államférfit jelent. A német nyelv viszont „Dienernek” fordítja, ami a háziszolga szerepköréhez áll legközelebb.

Ami e sokféle kifejezésben közös, az a Krisztustól eredő magatartás, amely a keresztyéniséget gyökeresen megkülönbözteti minden egyéb, pogány, szekuláris vagy bármilyen más emberi magatartástól (Mt 20,28).

A *diakónia* megértéséhez szükséges ismerni azt a folyamatot, ahogy a kijelentés-történet során az ószövetségi szolgálóképből (mint előképből) az Újszövet-

ségben kialakult és Jézus Krisztusban kiteljesedett a szolgálat fogalma mint az isteni cselekvés, az Isten akarata szerint való élet tartalma, lényege és jellege.

Fontos törekednünk arra, hogy a *szolgálat* lényegét a Szentírás alapján értsük

meg, miszerint a szolgálat az engedelmes, alázatos magatartást jelöli, nem pedig alacsonyrendű szolgasorsot.

A diakónia tehát a szolgálatvégzésre Istentől kapott kegyelmi ajándék. Pál apostol szolgálatára a *Kol 1,25* értelmében *sáfárság*. Ez Isten országa rendjén belül azt az együttműködést is jelzi, amely a diakónust Isten munkatársává teszi. A sáfárság segédmunka, része az egésznek, lényege, hogy a gondozott területen történő munkának jól beilleszthető része legyen. Az Ige egész lényünket: lelkün-

ket, szellemünket és testünket igényli, hogy szolgálatban életté váljék.

Amit Isten kedvel: *„...amikor kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden járomot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be a házádba a szegény bujdosókat, ha mezítelent látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől! Akkor eljön világozosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az Úr dicsősége lesz mögötted. Ha segítségül hívod az Urat, ő válaszol, ha kiáltasz, ezt mondja: Itt vagyok! ... ha kenyeret adsz az éhezőnek, és jól tartod a nyomorultat, akkor fölragyog a sötétben világosságod, és homályod olyan lesz, mint a déli napfény. Az Úr vezet majd szüntelen, kopár földön is jól tart téged”* (Ézs 58,6–11a).

A keresztyén ember azt a szabadságot nyeri, hogy munkáját is diakóniaképpen végezheti. A munkának új színe, szépsége lesz, ha megtanuljuk, hogyan lehet és kell szolgálatként, mégpedig Krisztus-szolgálatként végezni. Jelenti ez azt is, hogy a munkában a közösséget keressük, de lényegében abban válik diakóniává a munka, ha abból segítségnyújtás lesz.

Fehér Ildikó

Gárdonyi Zoltán, a 20. század talán legjelentősebb református egyházzene-sze 1906. április 25-én született Budapesten. Édesapja dr. Gárdonyi Albert történészprofesszor volt; édesanyja, Weigl Mária a budapesti Zeneakadémián Bartók Béla évfolyamtársaként szerzett zongoratanári diplomát.

Gárdonyi Zoltán tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Kodály Zoltán, majd Berlinben Paul Hindemith tanítványaként végezte. A berlini egyetemen zenetudományi doktorátust szerez, majd tíz évig a soproni Evangélikus Tanítóképző Intézet, illetve a Teológiai Fakultás tanára és a Soproni Zeneegyesület karnagya.

1941–67 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola professzoraként tevékenykedik, szabadidejében pedig a budapesti Református Teológiai Akadémián az új lelkészgeneráció számára heti néhány órában egyházzent tanít. Ezt a munkát 1953-ban Csomasz Tóth Kálmán himnológus lelképásztor veszi át tőle.

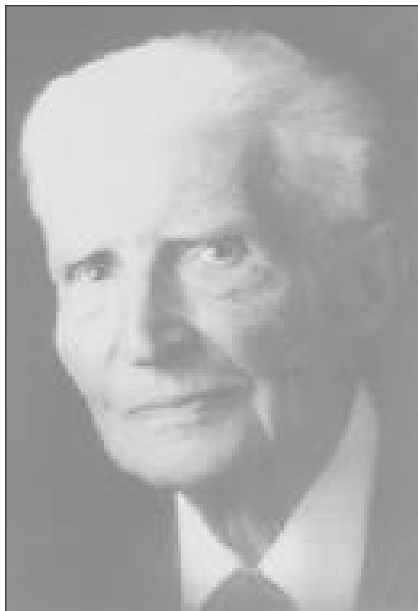
Gárdonyi Zoltán nyugdíjba vonulását követően, 1972-ben családjával Németországba költözik. Súlyos rákbetegsége végső fázisában, 1985 decemberében készült el legutolsó kompozíciója, a hitvallás erőteljes bizonyosságát sugárzó ünnepi orgonakorál: *Erős vár a mi Istenünk*. 1986. június 27-én, néhány héttel nyolcvanadik születésnapja után hunyt el Herfordban.

„Édesapám átfogó látásmódjából és tevékenységéből természetszerűen következett egyházzenei elkötelezettsége is. Szavai és tettei egységéből sugárzott az a felismerés, amelyre már a 8. zsoltár is utal: az ember Isten kezéből kapta azt a sajátos, őt minden egyéb élőlénytől megkülönböztető képességét, hogy keresse Urát és éppen szellemi adományai által válaszolhasson Teremtője benne megszólaló szavára. Éppen ezért nem mindegy, hogy például hogyan énekel egy keresztyén gyülekezet, nem mindegy, milyen zene hangzik el a

Kiváló zeneszerző, egyházzene-sze volt

Száz éve született GÁRDONYI ZOLTÁN

templomban, és nem mindegy, hogy az egyházzene gazdag kincsének ápolását, az Istentől ajándékba kapott kreatív képességeknek a jelenkori zeneszerzésben is megnyilatkozó dimenzióit vagy például az orgonaépítést milyen szinten tartják szükségesnek a hivata-

los egyházak. Mindez nem új gondolat: a zeneélet és a hitélet kölcsönös egymásrautaltsága, a hit és a művészet közös gyökere minden

idők keresztyén muzsikusi számára világos volt” – mondja róla fia, Gárdonyi Zsolt.

Gárdonyi Zoltánnak nemzetközileg is elismert a Bach- és Liszt-kutatása. Az 1948-ban kiadott *Református énekeskönyvünkhöz* az ő vezetésével jelenik meg a még ma is használatos *Református korálkönyv*. Felkarolja a magyarországi kántorképző ügyét, és kidolgozza a református és evangélikus kántorképző közös anyagát.

Gárdonyi Zoltán zeneszerzői életművének gyöngyszemei: orgonaművek, a 20. századi európai egyházzeneben egyedülálló értéket képviselő bibliai szövegű kórusművek, szimfonikus és kamarazene, zongorakompozíciók, egyházi és világi szövegű vokális művek, tudományos munkák.

Nevét Magyarországon több intézmény is felvette: Fóton egy református énekkar, Szekszárdon egy református együttes, Veszprémben egy kamarazenekar és Biharkeresztesen a református művészeti és zeneiskola.

Süll Kinga

GÁRDONYI ZOLTÁN MŰVELTSÉGI VERSENY

a zeneszerző születésének 100. évfordulójára

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Missziói Irodája és Énekeszenei Bizottsága Gárdonyi Zoltán születésének 100. évfordulója tiszteletére írásbeli pályázatot hirdet meg két kategóriában.

I. kategória: középiskolás fiatalok részére 2–3 fős csapatokban vagy egyéni nevezéssel

II. kategória: 18–30 év közötti korosztály számára csak egyéni nevezéssel
Mindkét kategóriában az alábbi témák feldolgozása közül lehet választani:

1. téma: Gárdonyi Zoltán hitvallása orgonakoráljai tükrében

2. téma: Gárdonyi Zoltán kórusművei és a Károli-biblia

Ajánlott terjedelem: 10–15 oldal

A pályázatok díjazása kategóriánként: első díj – 50 000 Ft, valamint két nívódíj,

egyenként 25 000 Ft értékben. A legjobb dolgozatok egyházi és egyházzenei folyóiratokban is megjelennek majd.

A dolgozat-pályázat benyújtásának határideje: **2006. május 31.**

Postai cím: **MRE Missziói Iroda, Bódiss Tamás, Abonyi u. 21. 1446 Budapest.**

Elektronikus cím: **refzsin.zene@zsinatiiroda.hu**

A részvétellel és szervezéssel, valamint a kiadványok beszerzésével kapcsolatos kérdésekben a **bodiss.tamas@zsinatiiroda.hu** címen vagy a **003630/6803 751**-es telefonon lehet érdeklődni.

A kiírással kapcsolatos további információk: **www.egyhazzene.reformatus.hu, www.gardonyi.de**

A 2005. november 20-i nyitrai Sedivi-konferenciánkon került hoz-
zám az ottani, majd a pozsonyi refor-
mátus gyülekezet tagjának, *Ráso
Lajosné Matyó Évának* az alábbi
emlékezése. Miután elolvastam, egy-
értelmű lett, hogy közölnünk kell.
Erős, tiszta szavú tanúságtétel ez a
szöveg a 20. század első évtizedeiről,
amelyekben szerzőjének s az írás
hősének, a mártír lelkipásztornak az
Úrtól élnie, szolgálnia, szenvedie és
meghalnia rendeltetett.

Az antiszemitizmus a történelem leg-
förtelmesebb és leghazugabb tévanyitá-
sa, bár nem az egyetlen gyűlöletre ajzó
eszmrendszer. A náciak a germán fel-
sőbbrendűség hamis jegyében hirdettek
irtó háborút az alacsonyabb rendűnek
csúfolt európai zsidóság ellen. Tanultunk
azonban történelmet, kultúrát és vallás-
történetet, és tudjuk, hogy a germánok
még sehol sem voltak, amikor a zsidóság
több mint háromezer éve a nagy közel- és
közép-keleti civilizációk közegeiben létre-
hozta írásbeliségét, művészetét, városi
magas kultúráját, iparát, mezőgazdasá-
gát és kereskedelmét, iskolarendszerét,
alkotmányát és törvényeit, s jöllehet a
római nagyhatalom kiűzte hazájából, a
szétszórtságban is megmaradt, és örök
értékeket alkotott az emberiség javára. A
hazug ideológia csak lepel volt, hogy a
német polgárság egy borzalmas „végső
megoldás” (Endlösung) államhatalmi
keretében kisajátíthassa zsidó versenytá-
rsainak pénzét, iparát, kulturális és ke-
reskedelmi vagyonát. A német polgár ra-
bolni akart, s rabló ösztönét a leigázott
kis európai országok zsidó vagyonára is
kiterjesztette.

Azok a nagy szellemek, akik elsősor-
ban lelkipásztorokként, mint *Sedivi László,
Puskás Sándor, Mikula László, Brá-
nyik Sándor* vagy a nem pap, de mélyen
hívó *Esterházy János gróf* minden fölük
telhetőt megtettek zsidó testvéreik meg-
mentéséért, azt is tudták, hogy a keresz-
tyénség a judaizmus törzsének hajtása,
tehát lényegében zsidó hit. Jézus zsidó
volt, tanítványai nemkülönben, reform-
eszméi a zsidó tanításokból sarjadtak,
mi, keresztyének az Ószövetséget is a sa-
játunkként vállaljuk, s a kölcsönös ide-
genkedés, elutasítás és a sok bűn, amit a
keresztyén, majd az újpogány náci világ
a zsidóság ellen elkövetett, lényegi egy-
ségünkön mit sem változtat. Sedivi tiszte-
letes úr és a nyitrai zsidó hitközség meg-
hitt, testvéri kapcsolatában, amely a re-
formátus hívek szemléletében is eleven
volt, ez a vallástörténeti, világtörténelmi
és teológiai evidencia vált mindennapi

gyakorlattá. „Zsidó testvére-
ink” – ez Sedivi megnyilatko-
zásainak és Ráso Lajosné em-
lékezéseinek vezérmotívuma.

A kéziratban tartalmi vonat-
kozásban semmit sem változtattam, csak
helyesírását tettem rendbe. Gondoljunk
tisztelttel az alábbi emlékezések szerző-
jére, aki ilyen örökszép emléket állított
vértanú lelkipásztorának, a több felvidé-
ki gyülekezetben szolgált s a nyitrai re-
formátus egyházközséget alapított, majd
fölépített Sedivi Lászlónak, aki Jézus
példáját követve életét adta juhaiért.

Koncsol László

*

Kedves Testvéreim az Úrban! Amikor
e sorokat olvasni fogják, az itt leírt so-
rokban visszaidézem azokat az időket,
egyszerűen csak úgy, ahogyan gyermek-
korom óta átéltem és megtörténtek a ve-
lünk való kapcsolatban a Nagy Ember-
rel, tiszteletreméltó lelkészünkkel, Sedi-
vy Lászlóval nyitrai református egyhá-
zunk megalapítójával.

Szüleim 1934 nyarán azon tana-
doktak, hogy nem akarnak engem
beadni az első osztálytól kezdve
az állami iskolába, hanem inkább a kato-
likus zárdába adnának, mert szüleim
nagy súlyt fektettek a nevelésünkre, s így
megkérték Sedivy tiszteletes urat, hogy
tudna-e segíteni beíratni engem a kato-
likus zárdába, mivel ez nem volt olyan
könnyű, mivel református voltam. Ezt a
beíratást az iskolában nemcsak hogy el-
intézte, hanem a vele járó kiadásokat is,
mivel 9 gyermekű család voltunk. Nagy
áldozatokat tudott hozni Sedivy tisztele-
tes úr nemcsak egyházunkért, hanem
mindenhol, ahol csak tudott. S én, ha visz-
szaemlékezem ezekre a zárdai napokra,
csak jót és szépet tudok mondani a zárdai
nővérekről, mert soha nem adták éreztet-
ni velem, hogy nem vagyok katolikus,
hanem nagyon nagy szeretettel voltak
irántam. Még mai napig is hálával gon-
dolkodok rájuk.

Második élményem egyházunkkal és a
tiszteletes úrral való kapcsolatban tör-
tént. Ebben az időben, mikor iskolába
kezdtem járni, a nyitrai vár alatti utca
végén egy nagy kertben laktunk, s a ker-
tet mint egy felszigetet vette körül a Nyi-
tra folyó, amely tavaszkor sok áradást és
kárt okozott. Innen jártunk vasárnap
templomba és hittanra, vagy istentiszte-
let után vasárnapi iskolába. Egy vasár-
nap, kijövet a templomból, édesanyám
azt mondja: „Valamit mutatok neked.” A
templomból kijövet befordultunk a mos-

„A jó pásztor életét Tanúbizonyág

tani Radlinsky utcába, amelyet már ak-
kor is Mozi utcának hívtak, mert az utcá-
ban mozi volt, és még ma is van. Rögtön
a mozi után, a Fő utca felé volt egy öreg
ház négy vagy öt magas ablakkal és az
oldalon nagy bejárattal kapuval. A kapu-
ból rögtön egy nagy terembe léptünk,
ahol egy úr megkérdezte anyámat, hogy
kit keresünk vagy mit kívánunk. Anyám
azt felelte, hogy: „A lányomnak ezt a he-
lyiséget jöttem megmutatni, ahova a re-
formátus hívők, amíg nem volt templom-
uk, ide jártak imádkozni, és itt tartották
Sedivy lelkéssel az istentiszteletet.” Na-
gyon kedvesen erre az illető azt mondta:
„Tessék továbbjönni!” Ez nagy helyiség
volt lócákkal teli, és úgy, mint a mostani
tanácsteremben, nagy tölgyfa asztallal.
Mikor kijöttünk, édesanyám ezt mondta:
„Ez a ház a zsidó egyház imaháza, és ők
adták a reformátusok rendelkezésére is,
hogy itt imádkozzunk, de mikor 1910-
ben felépült a templomunk, már nem
vettük igénybe, s ezt, amit most mutat-
tam neked, ezt a helyet sohase feledd el!”
Később, mikor már a református egyház-
nál laktunk, kb. 1936–38-ban lerombol-
ták, és két-három emeletes ház van ott
ma is. Ezekkel a sorokkal is azt akarom
kifejezni, hogy Sedivy lelkész és egyhá-
zunk nagy tisztelettel volt a zsidó egy-
házzal és zsidó testvéreinkkel szemben.

A hogy említettem már, a Vár-
aljai utcában laktunk. Hogyan
kerültünk az egyházhoz? 1934-
ben tavasszal kiöntött már harmadszor a
folyó. Ezzel az áradással nagy káraink
voltak, úgyszólván teljesen tönkremen-
tünk. Ekkor Sedivy tiszteletes úr eljött
hozzánk, felajánlotta, hogy meghívja
szüleimet az egyházhoz; nemcsak mun-
kát vállalni, hanem lakást felajánlani is
tud. Ekkor apám azt kérdezte tőle: „Tisz-
teletes úr, én nem vagyok református,
csak a családom, és engem az egyháznál
szeretne alkalmazni?” Erre a tiszteletes
azt felelte: „Endre, én nem kérdem, hogy
maga milyen vallású, hanem akar-e
munkát vállalni az egyháznál?” S erre
apám azt felelte: „Ha ez magának vagy
az egyháznak nem baj, akkor szívesen
vállalom, és nemcsak a munkát vállalom,
hanem mindent, amit fogok tudni meg-
tenni, megteszem, nem pénzért, hanem
hogy én is hozzájáruljak az egyház felvi-
rágoztatásához családommal együtt.” Mi-
kor a tiszteletes elment, mélyen meg vol-
tak a szüleim hatva, hogy az egyház ép-
pen a legnehezebb időben felénk fordult.

Ez nagy szeretetre, humánus jellemre vall, mert Sedivy lelkész ilyen volt: emberszerető, nem dicsekvő; hogy mit tett, soha meg nem említette senkinek, de ezt a jótéteményét mi soha sem fogjuk elfelejteni. Így történt, hogy a szerződés a református egyházzal és szüleimmel megkötődött, hogy halálukig fogják az egyházat szolgálni. Apám még utoljára nyolcvanéves korában javította a templom tornyát, mert a vállalatok nagyon nagy és horribilis összeget kértek, amit apám zsarolásnak mondott, és úgy, ahogy megírtam, megjavította a tornyot.

Megemlítem még, hogy apámat a tiszteletes úr a templom építkezésénél ismerte meg, mikor apám is részt vett a munkálataiban; a templom felavatása 1910-ben volt. Ez az egyház a templommal egybevéve Sedivy lelkész nagy önfeláldozásával és hitével jött létre, mert nem szégyellt faluról falura járni. Nemcsak a hívőkhöz fordult, hanem mindenkihez, akivel találkozott: a templom felépítésére könyöradományt kért. Még Kassán is volt, s ezt az útjáró, nehéz fáradozását még inkább tudjuk tisztelni, hogy nem vasúton, hanem mindig gyalog vagy parasztszekéren tette, hogy megspórolja a vonat árát a templom megépítésére. Így járta az országot, sokszor kifáradva, de kitarással, ama szent elhatározásával, hogy Isten segítségével. Kötelességének tartotta, hogy amit reá bízott az Úr, véghez is vigye. Ez a mély, nagy hite ránk, fiatalokra is kihatott. Erős jellemű ember volt, aki a szeretetet nem szóval, sem dicsekvéssel, hanem cselekedeteivel, mindenkin segítőtetteivel mutatta ki.

Nehéz idők következtek be újból nemcsak az egyházakra, hanem az egész világra, mert 1914-ben kitört az első világháború. Ekkor jött a rendelet, hogy minden egyház köteles kiadni a harangokat, amelyekből ágyúkat öntettek. A mi egyházunk is kiadta a harangokat, és így egészen 1934-ig nem volt a templomunknak harangja.

A háború végén, 1918-ban megalakult az első Csehszlovákia, sok református család elhagyta a Felvidéket, s így a nyitrai református egyházban a hívőknek a száma nagyon lepadt. Nehéz lett az egész egyház fenntartása, és hogy az adót legyen miből kifizetni, az egyház Sedivy lelkésszel az élén kénytelen volt a Fő utcai részt eladni. Megmaradt a kilenc lakóval az egyház hátsó része és a

templom. Nagy küzdelmek árán a tiszteletes úr vezetésével az egyház mégis fennmaradt, de kellett újból valamit tennie, mert a reformátusok

kis létszáma nem tudta fedezni az adót és a többi kiadásokat. Így lelkészünk felajánlásával és egyházunk vezetőivel egybehangzólag jóváhagyták, hogy albérletben felajánlják az ágostai evangélikusoknak, hogy a mi templomunkban tartásuk istentiszteleteiket, a tanácsteremmel egybevéve, s így meg lett mentve a befizetett albérletből némileg az egyház.

Ahogy említettem a fentiekben, 1914-ben kitört az első világháború, s a mi templomunkból is elvitték a harangokat. Sedivy tiszteletes kb. 1930-ban újból megkezdte az adománygyűjtést. Három harangra való összeget gyűjtött, és mivel nagyon kevés volt az adomány, a tiszteletes úr felesége a hozományából való összeget az egyik harangra felajánlotta. Ez volt a középső harang megvételére, amelyen rajta van a neve is, és ha jól emlékszem, a tiszteletes úr sógornője, Etus néni, mert így szólítottuk, adományából lett véve a kisharang. És 1934 nyarán a harangok fel voltak szentelve. A nagyharangon ez van ráírva: „Az élőket hívogatom, a holtakat megsiratom!” Ez a harangfelszentelés nemcsak a mi református testvéreink megjelenésével történt, hanem sokan mások is jelen voltak. Mi mint a fiatalság képviselői énekel és verssel gazdagítottuk ezt a napot; fényképeztek, s ha megtalálnám őket, akár a családomnál, akkor utólag rendelkezésükre is bocsátanám.

Ezek még békeséges idők voltak, s ezekben az időkben (a lelkész) milyen szép és példás kapcsolatokat tartott a más felekezetekkel! Ezzel kapcsolatban: mikor az istentisztelet után járt istentiszteletet tartani a kisebb református gyülekezetekbe, mint Handlová, Kismánya, Zseliz, visszajövetkor mindig bejött hozzánk megkérdezni a szüleimet, hogy van-e valami elintéznivaló, mert ő a Zoboron lakott, nem az egyháznál, és anyám mindig beszámolt, ha kellett kereszteni vagy temetni és a többi. Egy alkalommal megkérte anyámat ezzel a kéressel: „Bözsike, holnap, ha lehetséges, fel tudná-e küldeni valamelyik gyermekét a Zoborra, mert egy demizson bort szeretnék küldeni a katolikus Ferenc-rendi plébános úrnak a Felsővárosba.” Amit persze anyám rögtön jóváhagyott, és engem meg Endre bátyámat mondta, hogy elmegyünk és elintézzük, amit el is intéztünk. Mikor ezt jól elvégeztük, több alkalommal is megbízott, például szüretkor, vagy már az újbort küldte a plébános

úrnak. Nyáron feljártunk mi is a Zoborra hittanórákra, a vasárnapi iskolát is néha itt tanította, és ezek után megkérdezte: „Akartok-e, gyerekek, ribiszkrét szedni vagy szüretkor szőlőt szedni? Ehettek is és szedjétek is a kosárba, csak ne tékozljátok és tapossátok a földön!” Ezek a napok nagyon szép emléket hagytak számomra, hogy jólelkű, szeretetadó és szeretetreméltó lelkészünk volt nemcsak velünk szemben, hanem a katolikus, ágostai evangélikus és a zsidó egyházakkal szemben is.

Ezek a szép, békeséges napok addig tartottak, míg Hitler nem jutott hatalomra, mert jöttek a félelmetjes, rideg és szomorú napok, kimondhatatlan nagy tragédiákkal. Ezek a napok bekövetkeztek 1938-ban, mikor megalakult az önálló Szlovákia a gestapós-gárdista fennhatóság alatt, akik nyíltan, ha magyarul hallottak beszélni, azt kiabálták: „Mad'arónov do kanónov” – mármint a magyarokat az ágyúk megtömésére. Talán ezt nem volt olyan nehéz elviselni, mint mikor azt láttuk és láttam, hogyan bánnak a zsidó családokkal, hogy az anyát a gyermekektől elhurcolták, a gyermekeket magukra hagyták azzal, hogy értük másnap fognak jönni. Ezt saját szememmel láttam, mikor a munkából ebédszünet alatt mentem haza. Azt kérdeztem anyámtól: „Nincs senki, aki ezt meg tudná állítani, hol vannak a törvényeink?” És anyám akkor majdnem befogta a számat, hogy hallgassak, mert a falaknak is van fülük.

Nem tudtunk ebbe belenyugodni, de semmit sem lehetett senkinek tennie a nagyhatalom iránt. És mégis lehetett. Mert egy napon a tiszteletes úr lejött a Zoborról, hogy zsidó testvéreink megkérték őt, hogy felvegyék a keresztséget a mi református egyházunkban. A tiszteletes úr ezt hivatása és kötelessége szerint meg is tette. Anyámat felkérte, hogy legyen a keresztyanyjuk. Anyám annyit még mondott a tiszteletes úrnak: „Tudja-e, tiszteletes úr, hogy ebből nagy baj is lehet?” Erre ő azt felelte: „Bözsike, tudom, de mindent meg kell tennünk, hogy megmentsük őket.” Ezt a tisztséget édesanyám ekkor elvállalta, hogy mindent meg fog tenni, ha a bajok bekövetkeznek, hogy elhárítsa tőle telhetően őket; és minket is figyelmeztetett: „Bármit is valakik kérdeznének a tiszteletes úr felől, semmit se válaszoljatok, hanem mondjátok azt, hogy forduljanak a szüleitekhez.”

(Befejezés a következő számunkban.)

Nagyapó

Bizony, már magam is öregszem, és még mindig emlékszem a jó nagyapóra. Pedig akkor még kisgyermek voltam.

Nagyapó nagyon kicsi és gyöngye volt. Nem is igen járkált, csak üldögélt a nagy karosszékben. Jó időben a tornácon sütkérezett, szeles, esős napokon a kályha mellett üldögélt. Sehogy sem tudtam fölérni ésszel, hogy ugyan miért tőle kérdezik meg, mi legyen az ebéd. Ha elszendergett, mindenki lábujjhegyen járt, suttogva beszélt. Egyszer, mikor édesapám azt kérdezte tőlem, mi szeretnék lenni, ki is mondtam, ami a szívemen volt:

- Nagyapó szeretnék lenni!
- Ugyan miért?
- Mert ő semmit sem dolgozik, mégis mindenki a kedvét keresi.

Édesapám elkomolyodva nézett rám:

– Hát aztán, te azt hiszed, hogy ez nincs rendjén?

– Én nem tudom — mondtam egy kicsit megszeppenve —, de édesapám azt szokta mondani: aki

nem dolgozik, ne is egyék.

Aznap délben nekem nem terítettek. Rózsás kis tányérom, madaras

kis poharam nem volt az asztalon.

- Hát én? — kérdeztem ijedten.
- Te nem kapsz ebédet — kinalazta édesapám a levesét. — Aki

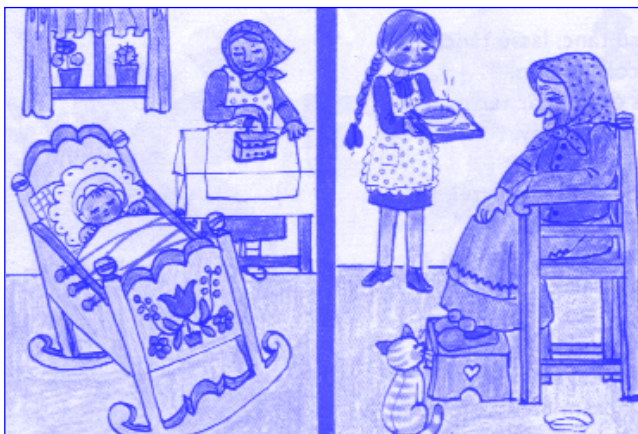
A nagymama és az unokája

Élt egyszer egy faluban egy nagymama és az unokája. A kislány csak feküdt a bölcsőben. Sírt, evett és aludt. A nagymama sokat dolgozott. Főzött, mosott, vasalt, takarított, mindent maga csinált, gondját viselte az unokájának.

Múltak az évek és a nagymama megöregedett. Már nem tudott dolgozni, csak üldögélt. Kevesett evett, sokat aludt.

Most már az unoka kezdett dolgozni. Ő főzött, mosott, takarított. Gondját viselte a nagymamájának.

(Lev Tolsztoj nyomán)

Egy régi, de igaz történet

Az elaggott nagyapát a család kitelepítette a kamrába, s fatányért szereztek be neki, nehogy eltörje a szép porcelánt. Pár nap múlva azt látja az édesapa, hogy hétéves kislfia egy fadarabot faragcsál.

- Mi lesz abból, kislfiám?
- Fatányér, hogy ha majd apuka megöregszik, legyen miből ennie.

*

Ugye megértettétek ennek a három rövid kis történetnek az üzenetét?! Manapság szomorúan lehet tapasztalni, hogy a gyerekek többsége tiszteletlen, szemtelen az idős emberrel szemben. Divat lett a tiszteletlenség. Ritkán látni nagymamának bevásároló

Heinrich Heine

Memento

*A hajad olyan fekete,
a ruhád olyan fehér,
az ifjúság ígérete
az étellel felér.*

*Óh csal az ember élete!
Kí tudja, mi nem ér?
Ruhád is lesz még fekete,
hajad is lesz fehér...*

(Fordította: Babits Mihály)

nem dolgozik, ne is egyék!

– De én még nem tudok dolgozni! – borultam sírva az asztalra.

– Nagyapó pedig már nem tud dolgozni – simogatta meg apám a hajamat. – Belátod már, buksi, milyen oktalanságot beszéltél?

Elszégyltem magam, és most már nem esett jól az ebéd, akár-hogy unszoltak is. Alig vártam, hogy megölelhessem nagyapót, és bocsánatot kérjek tőle.

(Móra Ferenc)

unokát, buszon, villamoson helyét átadó fiatal. Mintha felfordult volna a rend, s a rajongva szeretett gyerekek több joggal rendelkeznének, mint kötelességgel. Ami persze nem csak a gyerekek hibája... Régen a szülő úgy engedte útjára gyermekét, hogy figyelmeztette: legyen tisztelettudó! Talán olvastátok Móricz Zsigmond regényét, amelyben látható, hogy a becsületes kislfiút mennyire elkísérte édesanyja figyelmeztetése, hogy legyen jó mindhalálig. Ebbe a jóságba beletartozik bizony a tiszteletadás, a szófogadás és az idős emberek megbecsülése is.

„Az ősz ember előtt kelj fel, és becsüld meg az öreg embert” (3Móz 19,32) – parancsolja Isten. Igyekez ezt a „divat” ellenére megtartani!

Az oldalt készítette és írta: –kd–

A Zsinati Elnökség a 2006. február 11-én Rimaszombatban megtartott ülésén az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

A Zsinati Elnökség 21. üléséről

– Tudomásul vette a tavalyi állami hozzájárulás felhasználásáról szóló jelentést.

– Sajnálattal vette tudomásul, hogy Mária Jenčová jenkei lelkész 2006. január 4-én befejezte szolgálatát egyházunkban, mivel a csehtestvér egyház Suchdole nad Odrou-i egyházközsége megválasztotta lelképásztorává.

– A magyarországi Sztereo Kft. a Periferic Record és a Magyarországi Református Egyház szervezésében magyar zenei CD-ket adományoz Kárpátalja, Erdély, Vajdaság és a Felvidék magyarságának. A Zsinati Elnökség tudomásul vette, hogy a Sztereo Kft. 450 darabos zenei tékát adományoz a Komáromi Református Egyházközségnek, a február 12-i átadási ünnepség védnökségét Erdélyi Géza püspök elvállalta.

– Jóváhagyta a Barsi Református Egyházmegye diakóniai lelkészének munkaköri leírását.

– Jóváhagyta, hogy a Nyírágói Református Egyházközség 10 ár beltelki kertészt elcserélje ugyanolyan értékű szántóföldre. Megbízta a Barsi Református Egyházmegye tanácsát, hogy gondoskodjon arról, hogy az egyházközség a beltelek valós értékében kapjon szántóföldet.

– Jóváhagyta, hogy Földes Mária anyasági szabadságon levő komáromi beosztott lelképásztor 2006. február 28-ával felbontsa munkaviszonyát, mivel férjével együtt a jókai Jó Pásztor Háza gyámsága alá helyezett gyermekek nevelésében szeretnének – hivatásos szülőként – tovább szolgálni.

– Tudomásul vette, hogy a Gustav-Adolf-Werk segélyszervezet elfogadta a 2006. évre vonatkozó projektjavaslatát.

– Felszólítja a Nagymihályi Református Egyházmegye elnökségét, hogy postafordultával küldje meg az egyházmegyei közgyűlés azon határozatát, melyben jóváhagyta a Nagymihályi Református Egyházközség presbiterei létszámának módosítását.

– A GEKE 2006. április 24–27. között Gallneukirchenben megrendezendő konferenciájára Erdélyi Pál vágfarkasdi lelkész delegálja.

– A Bajorországi Evangélikus Egyház 2006. május 8–17. között Josefthalban megrendezendő konferenciájára Kis Jolán kisújfalu és Győri Matild megyercesi lelkészeket delegálja.

– Az Ev. Arbeitskreis für Konfessionskunde 2006. május 11–14. között Bensheimban megrendezendő konferenciájára Básti Péter zsinati tanácsost delegálja.

– A GEKE 2006. június 30. és július 2. között Ghlinben megrendezendő konferenciájára Básti Péter zsinati tanácsost és Juraj Brecko tussai lelkész delegálja.

– A GEKE 2006. szeptember 12–18. között Budapesten megrendezendő konferenciájára Fazekas László és Ján Semjan püspökhelyetteseket delegálja.

– Jóváhagyta, hogy a GAW segélyszervezethez egyházunk a Szlovákiai Evangélikus Egyházzal közösen a következő projekteket nyújtsa be a gyermek- és ifjúsági keret terhére: 1. közös klub, olvasóterem, teázó a rimaszombati egyházi alapiskola és gimnázium részére; 2. két közös ifjúsági tábor (az egyik magyar, a másik szlovák nyelvű) és a táborok előkészítése.

– Tudomásul vette az ének- és liturgiai bizottság 2005. szeptember 17-i ülése jegyzőkönyvének tartalmát. Úgy határozott, hogy idén egy kántorképző tanfolyam kerül megszervezésre, időpontjának meghatározásával megbízta az ének- és liturgiai bizottságot. Hozzájárul ahhoz, hogy az egyházzene alpból egy nyomtató legyen vásárolva az egyházzenei szolgálat céljaira.

– A Zsinati Elnökség a teljesítmény-pótlékok megvonásával kapcsolatos beadványokat a Zsinati Tanács elé terjeszti.

– Az Állambiztonság által munkatársként nyilvántartott személyekről szóló törvénytervezetet a Zsinat elé terjeszti.

– Az Egyetemes Egyházi Bíróságról szóló törvénytervezetet a Zsinat elé terjeszti.

– Jóváhagyta, hogy a Szlovák Televízió 2006. június 11-én a Tussai Református Egyházközségből Juraj Brecko lelképásztor igeszolgálatával közvetítse a szentháromság-vasárnapi istentiszteletet.

– A Zsinati Elnökség a nyelvíleg átdolgozott és újonnan kiadott Kis káté árát 30,- koronában állapította meg.

– A Zsinati Elnökség megbízta Erdélyi Géza püspököt, hogy az Egyházak Világtanácsa Pôrto Alegre-i nagygyűlésén beadványban vesse fel a kisebbségi egyházak és nemzeti kisebbségek problémáinak kérdését.

– Jóváhagyta, hogy egyházunk virtuális mobilhálózatát az Orange szolgáltatónál kezdje kiépíteni.

– Tájékoztatást kér a Nemzeti Emlékezet Intézetétől arra nézve, hogy az egyházmegyei világi tisztségviselők együttműködtek-e az Állambiztonsággal, egyben kikéri a világi tisztségviselők aktáit, ahogy azt a lelkészek esetében tette.

BÉRES Az egészséges emberért

Ötven év felett is aktívan

Ötven év. Kerek évforduló. Sokaknak csak a születésnapjukon jut eszükbe, hogy hány évesek is valójában. Mindannyian tesszük a dolgunkat, éljük a mindennapjainkat, és nem az éveket számolgatjuk. A kerek évfordulókon az emberek többsége elgondolkodik. Mérleget készít, mik voltak a jó, ill. a rossz dolgok. Hogyan tovább? Sokan talán el is keserednek, hiszen nem érzik magukat annyinak, amennyit a szigorú tények mutatnak. De miért kellene elkeseredni? Hisz ahogy a népszerű dalban is elhangzik: „Nem csak a húszéveseké a világ...”

Az életük virágában lévő emberek előtt is számtalan feladat és kihívás áll még a munkahelyen és a magánéletben egyaránt. A munkahelyeken lépést kell tartani a fiatalabb kollégákkal, útjukra kell bocsátani a szülői házból kiröppenő gyerekeket, idővel pedig jönnek az unokák, akikre a nagyszülő vigyáz, ha betegek; és meg kell tanítani őket rengeteg dologra, amire a szülőnek nincs ideje.

Abban, hogy mindezeket jó erőnléttel bírják 50 év felett is, segítségükre lehet a Béres Gyógyszergyár Rt. kutatói által kifejlesztett **Actival 50+** multivitamin filmtabletta. Az **Actival 50+** az ötven év felettek számára kifejlesztett korszerű étrendkiegészítő készítmény, amely a szervezet mindennapi vitamin-, ásványi-anyag- és nyomelemlétszükségletének biztosításához ajánlott. Az **Actival 50+** többek között olyan hatóanyagokat is tartalmaz, mint a ginseng, amely hozzájárul a szervezet fizikai és szellemi teljesítő képességének fenntartásához; a glükózamin, amely elősegíti az ízületek egészséges működését; a lutein, amely segíti a szem egészségének megőrzését és a likopin, amely gátolja a szervezetben lezajló káros oxidációs folyamatokat és így késlelteti az öregedési folyamatokat.

Így az **Actival 50+** segíthet a fiatalos lendület megőrzésében, hiszen nem csak a húszéveseké a világ...

Adónk két százalékaival a református háttérű civil szervezeteket erősítsük!

Előző számunkban részletesen ismertettük az adónk két százalékaival történő támogatással kapcsolatos tudnivalókat, s kértük mind a természetes, mind a jogi személyeket, hogy befizetett adójuk két százalékaival az egyházunkhoz kötődő szervezetek valamelyikét támogassák. Ugyanezzel a kéréssel fordulunk most újra azon természetes személyekhez, akik az adóelőlegüket a munkáltatójukkal számoltatták el. Felajánlási nyilatkozatukat és a befizetett adójukról a munkaadójuk által kiállított igazolást (az űrlapok márciusi számunk mellékletét képezték) **2006. április 30-ig** kell eljuttatniuk a lakhelyük szerint illetékes adóhivatalba.

Ismételten tisztelettel kérjük, hogy viselkedjen öntudatos polgárként és egyháztagnaként, ne hagyja elúszni a törvények által tálcán kínált lehetőséget, tegyen jót és adója két százalékaival az egyházunkhoz kötődő szervezetek valamelyikét támogassa!

Az EVT diszkriminált egyházainak védelme

Az Egyházak Világtanácsa februári braziliai nagygyűlésén terítékre kerültek egyházunkat érintő dolgok is. Az alábbiakban egy kapcsolatos dokumentumot adunk közre. Az eseményre még visszateérünk: közölni fogjuk Erdélyi Géza püspök és Győri Matild megyercsi lelkipásztor beszámolóját is. (A szerkesztőség)

A Közügyek Bizottságához az Egyházak Világtanácsa diszkriminált tagegyházainak védelmére vonatkozó indítvány lett benyújtva, amely külön megemlíti a magyar ajkú kisebbségi egyházakat Kelet-Közép-Európában (Szerbia és Montenegró, Románia, Szlovákia, Ukrajna).

Ezeknek a kisebbségeknek a sajátos helyzetével kapcsolatban a Közügyek Bizottsága figyelembe vette a Központi Bizottság 2005. februári jelentését, amelybe a Szerbia és Montenegró-i Vajdaságban uralkodó helyzetet nagy figyelmet igénylő területként lett felvéve. Több egyházi és kormányzati küldöttség tett látogatást az utóbbi időkben a régióban. Az EVT európai programvégrehajtója 2005 áprilisában látogatást tett Szerbia és Montenegróban, és találkozott a kisebbségi egyházak vezetőségével. Továbbá a regionális titkárság, valamint az EVT Nemzetközi Egyházi Ügyekkel

Zenský spolok pri Reformovanej kresťanskej cirkvi v Komárne – Komáromi Református Nőegylet

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 37862189

Združenie maďarských rodičov na Slovensku, Cirkevné gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským, Levice – A Lévai Magyar Tanítási Nyelvű Egyházi Gimnázium Szülői Munkaközössége

Cím: Sv. Michala 38, 934 01 Levice (Léva). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35626356 240.

Rodičovské združenie Reformovaneho cirkevného gymnázia v Rimavskej Sobote – A Rimaszombati Református Egyházi Gimnázium Szülői Munkaközössége

Cím: Daxnerova 42, 979 01 Rimavská Sobota (Rimaszombat). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 37949071.

Foglalkozó Bizottsága figyelemmel követi az általános helyzetet a régióban, különös tekintettel a kisebbségek helyzetére, az EVT-nek a minden embert megillető emberi jogokat és a régiók különböző tagegyházai közötti egységet előtérbe helyező politikájának fényében. A Közügyek Bizottsága ajánlja a Nemzetközi Egyházi Ügyekkel Foglalkozó Bizottságnak és az európai programvégrehajtónak, hogy az Európai Egyházak Konferenciájával konzultálva kövesse figyelemmel a helyzet további alakulását és fontolja meg a megfelelő további lépéseket.

Az indítvány általánosságban is felveti az EVT tagegyházai üldözésének, diszkriminációjának és elnyomásának ügyét. A Közügyek Bizottsága megerősíti, hogy a tagegyházak támogatása ilyen helyzetekben, az EVT egész közössége javára cselekedve, a Nemzetközi Egyházi Ügyekkel Foglalkozó Bizottsága megbízatásának magját képezi, és bármikor ilyen helyzet áll elő, az EVT cselekedni fog a test tagjainak védelme érdekében, a kérdést fel fogja vetni a kormányzati kapcsolatokban és a kormányközi találkozókban.

(Részlet az Egyházak Világtanácsa Közügyek Bizottságának első jelentéséből – EVT 9. nagygyűlése)

Koinonia

Cím: Kostolný rad 13, 077 01 Kráľovský Chlmec (Királyhelmece). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 31256384.

Petros

Cím: Hlavná 122, 946 15 Tôň (Tany). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 37970810.

Fénysugár Polgári Társulás

Cím: Maurerova 11, 040 22 Košice (Kassa). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35559691.

Živá voda – Élő Víz

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 36096415.

Timoteus

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 37970836.

Záujmové združenie Gábora Lónyayho – Lónyay Gábor Egyesület

Cím: 076 74 Draňov 216 (Deregyő). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 31256732.

Združenie maďarských rodičov na Slovensku pri Reformovanej základnej škole cirkevnej, Dolný Štál – Az Alistáli Református Egyházi Alapiskola Szülői Munkaközössége

Cím: Hlavná 85, 930 10 Dolný Štál (Alistál). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35626356 341.

Pro Ecclesia

Cím: Kósu Schoppera 25, 048 01 Rožňava (Rozsnyó). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 31256325.

Eben-Háézer

Cím: Hámosiho 190, 049 51 Brzotín (Berzete). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 31256317.

Bodor István

Cím: Hlavné námestie 16, 979 01 Rimavská Sobota (Rimaszombat). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 37954083.

Dobrý Pastier – Jó Pásztor

Cím: Štermenská 585, 925 23 Jelka (Jóka). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 36084115.

Reformovaná záchranná misia – Református Mentőmisszió

Cím: 930 14 Mad 104. Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 36078158.

Készítette: –akb–

A Balatontól északnyugati irányban hat kilométerre – ahogy Fényes Elek írja: a „hegyektől kerített gyönyörű völgyben” – fekvő Monoszlón január 21-én és 22-én agrárszociális konferenciára került sor.

Monoszló

Agrárszociális konferencia

A *Bibliai válaszok hétköznapi gondjainkra* című konferenciát a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Missziói Irodája rendezte az egykori református iskola felújított és korszerűsített, ma már erdei iskolaként és információs központként működő épületében.

Az előadások során betekintést nyehettünk a németországi vidéki élet összetartásában oly nagy szerepet betöltő evangélikus egyház által nyújtott segítség-hálózat működésébe. **Rudi Job** evangélikus lelkész beszámolójából megtudhattuk, hogy ezt a teremtés iránti felelősséggel végzik. **Steinbach József** balatonalmádi és **Gondos Gábor** zánkai református lelkészek a *Lelkeszi szolgálat vidéken* és a *Kis falvak a lelkész szemével* című előadásukban a vidéki élet gondjairól, örömeiről és azok megelőiről, a vidéki emberről szóltak.

Ángyán József tanszékvezető egyetemi tanár előadásában a magyar mezőgazdaságot mutatta be, és felhívta a figyelmet a hiányosságokra és azok orvoslásának fontosságára. **Füleki György** előadása az agrár-felsőoktatás új szerkezetét

ismertette. Hogy mi módon lehet a minőségen javítani, mit lehet tenni gyülekezeteinkben egymásért, abban **Judák Endre** docens *Mit lehet tenni egy falu*

lombkertben: egy somfát, ami már a 19. század elejétől áll itt.

P. Tóthné Szakács Zita református lelkész, a Missziói Iroda vezetője az *IKir*

elki felemelkedéséért? című előadása nyújtott sok segítséget és ötletet.

Rudi Job befejezésképpen a „Reménységet a vidéknek!” mondattal és az *IMóz 8,22*-vel – „Amíg csak föld lesz, nem szűnik meg a vetés és az aratás...” – köszönt el, dr. Ángyán József pedig a jövő nemzedék felkészítésére hívta fel a figyelmet.

A kétnapos együttlétet testvéri közösségben töltöttük. Megtekintettük a vidék nevezetességeit: az Árpád-kori monoszlói református templomot, a templom szomszédságában található ugyancsak műemlék parókiát és Magyarország egyik értékes botanikai ritkaságát a temp-

19,1–7 alapján hirdette Isten igéjét a záró istentiszteleten és búcsúzott bizakodva, hogy az együtt töltött napok erőt és választ adnak mindennapjaink gondjaira. „Kelj föl, egyél, mert erőd felett való áll előtted!” (*IKir 19,7b*).

Nagy László–Nagy Milada

Szeszta

Áldásos megtapasztalás

Isten kegyelméből 2006. január 18. és 25. között Szesztán, a „háromtemplomú falunak” is nevezett községben harmadik alkalommal tartott közös imahetet az egyetemes imahét kapcsán a község három felekezete.

Az elmúlt évek szokásához híven, három este más-más felekezet templomában szólott Isten hirdetett Igéje. A római katolikus templomban **Hornják Péter** görög katolikus, a református templomban **Suskó Mihály** római katolikus, a görög katolikus templomban pedig **Parti Tibor** református lelkész tett bizonyosságot, hirdette Isten Igéjét. Az istentiszteleteken mindhárom alkalommal Jézus Krisztus szava jutott kifejezésre, mely egyben a 2006. év ökumenikus imahetének alapigéjét is képezte: „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük” (*Mt 18, 20*). Áldásos volt megtapasztalni mind ezt a különböző keresztyén felekezetek közösségében. Az istentiszteleti alkalmak – már hagyományosan – szeretetvendégséggel zárultak.

Reméljük, hogy Isten segítségével az ilyen és ehhez hasonló ökumenikus alkalmak és rendezvények még inkább közelebb hozzák egymáshoz a falu közösségét és lakosait.

Parti Tibor

Bátorkeszi

Ökumenikus imaheti alkalmak

„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (*Zsolt 133,1*).

„Sok-sok feszültséggel megterhelt világunkban számos ökumenikus és vallásközi erőfeszítés éppen azt jelzi, hogy a vallások a megbékélést, a megértést, a harmóniát kívánják munkálni az emberek között. Ezek sorából kiemelkedik a krisztusiak egységtörekvése, akik éppen Jézus Krisztus kiengesztelő és megbékítő kereszthalálának és győzedelmes feltámadásának hitében keresik egymással az egységet és szolgálják együtt az emberek és nemzetek békességét” – írták az imahét programfuzetének szerkesztői, akiknek velünk együtt az a törekvésük, hogy a Krisztus-hívők egységre jussanak, s legalább évente egy héten át együtt imádkozzanak, énekeljenek, gondolkodjanak és hálát adva kérjék az Istent.

Ez valósult meg ötödik alkalommal községünkben is, hiszen január 17-én

Czinke Zsolt református lelkész hirdette Isten igéjét a római katolikus templomban, míg 19-én **Václav Ďurčo** római katolikus plébános jött híveivel a református templomba. Megvalósult az, ami néhány évtizeddel ezelőtt még lehetetlennek tűnt: a két felekezethez tartozó testvérek együtt énekelték egymás zsoltárait, dicséreteit, hitvalló énekeit, hallgatták az örömhírt, egy szívvel és egy lélekkel imádkoztak.

Mindkét alkalom után kedves hangulatú szeretetvendégség volt. Előbb a nemrég épült plébánia helyiségeiben, két nappal később pedig a református parókia gyülekezeti termeiben fogyasztotta mindenki a friss, ízletes süteményt, pogácsát. Ezúton is köszönjük a testvérek adományait, vendéglátó szeretetüket. Isten legyen őrizőnk és megtartónk!

Cz. T.

Kamocsa

Múlnak a gyermekévek

A Kamocsai Református Egyház-köztség, a községi hivatal és a Magyar Koalíció Pártja helyi szervezetének rendezésében került sor február 25-én a *Múlnak a gyermekévek* című ifjúsági konferenciára Kamocsán.

Falvaink, egyházunk, magyar népünk közös problémája a gyermekhiány, fiataljaink elvándorlása. Ezekre a problémákra igyekezett rámutatni **Szigeti László** iskolaügyi miniszter. **Dr. Erdélyi Margit**, a Selye János Egyetem Pedagógiai Karának dékánja az egyetem azon terveiről beszélt, melyekkel vonzóbbá tudják tenni az itthon maradáást. **Farkas Iván** parlamenti képviselő arra hívta fel a figyelmet, hogy talán a fiataloknak a politikába való bevonása is jó módszer lehetne társadalmunk formálására.

A konferenciát egy holland református párt, a Staatkundig Gereformeerde Partij kezdeményezte (és anyagilag is támogatta). Képviselőként körünkben tiszteletgömbök **Jan Schippers**et, aki a hollandiai ifjúságpolitikáról beszélt. Az előadásokat

Keszegh Béla, Juhász György parlamenti képviselő, Farkas Iván és Szigeti László

követően vitafórumra került sor, amit **Keszegh Béla**, a Kempelen Farkas Társaság elnöke vezetett.

A hallgatóságot a környék polgármesterei, iskolaigazgatók, alapítványi elnökök, fiatal diplomaták és református lelkészek képezték. Egyházunk vezetői kö-

zül jelen volt **Fazekas László** püspök-helyettes és **Varga László** megbízott főgondnok is.

Iliás Tamás

Felvételi

A rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium felvételt hirdet a 2006/2007-es tanévre az alábbi képzési formákban:

Nyolcosztályos gimnázium – idegen nyelvi tagozat; azonosító szám: 79 025 73

A jelentkezési lap benyújtásának határideje: **2006. április 10.**

A felvételi időpontja: 2006. június 6.

Felvételizni írásban nem kell. A diákok szóbeli vizsgát tesznek magyar és szlovák nyelvből, matematikából, miáltal felmérjük kifejezőképességüket és logikus gondolkodásukat. A diákok értékrendjének megismerése is célja a vizsgának.

Négyosztályos gimnázium – általános tagozat; azonosító szám: 79 025

A jelentkezési lap benyújtásának határideje: **2006. április 6.**

A felvételi időpontja: 2006. május 2. és 4., második forduló: 2006. június 13.

A felvételi két részből áll: írásbeliből (magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom és matematika) és szóbeliből. (Nem kell írásbeli felvételi vizsgát tenniük azoknak, akik 1,8-asnál jobb tanulmányi átlaggal jelentkeznek.) A szóbeli vizsga célja a diákok értékrendjének megismerése.

Távolabbról jelentkező diákoknak az iskola diákkotthonában szállást és teljes ellátást tudunk biztosítani.

Bővebb felvilágosítást a gimnázium titkárságán lehet kapni: tel.: **047/5621 511**, e-mail: **tmrg@post.sk**, honlap: **www.tmrg.szm.sk**

A Zsinati Iroda hírei

Ülésezett a Generális Konvent.

A Kárpát-medencei református egyházak és egyházkerületek elnökségei március 6-án és 7-én Beregszászon tanácskoztak. A résztvevők szót ejtettek az V. Magyar Református Világtalálkozó szervezési kérdéseiről és a 2007-ben Nagyszombaton megrendezendő Európai Ökumenikus Nagygyűlésről. Ez utóbbival kapcsolatban döntöttek arról, hogy a 2007-es ökumenikus imahéthez kapcsolódóan előkészítő programokat szerveznek majd. Az egyházkerületek elnökségei foglalkoztak a kárpátaljai zsinat döntéseivel, és megismerkedtek a helyi gyülekezeti élettel is. Elhatározták továbbá, hogy a Magyarországi Református Egyház a Kárpát-medencei református gimnazisták számára pályázatot hirdet az 1956-os forradalomhoz kapcsolódó művekre. Egyházunkat a tanácskozáson Erdélyi Géza püspök képviselte.

V. Magyar Református Világtalálkozó. A Kárpát-medencei magyar református egyházak és egyházkerületek elnökségei több ülés alkalmával foglalkoztak a 2006-ban esedékes V. Magyar Református Világtalálkozó kérdésével. Sajnos a rendezvény szervezése nemcsak az egységet erősítette, hanem feszültségekkel is járt. Egyházunk Zsinati Elnöksége és Zsinati Tanácsa a Királyhágómelléki Református Egyházkerülettel karöltve nehezményezi, hogy a rendezvényre a

Magyar Reformátusok Világszövetsége mellőzésével kerül sor, pedig a szervezet a világtalálkozók szervezéséből orosz-lánrészt vállalt. Egyházunk – gyülekezeteink és híveink épülését szem előtt tartva – nem zárkózik el a 2006. évi megrendezés elől. Rendezvényei a következők lesznek:

– Ünnepi istentisztelet, 2006. augusztus 6., Nagyáltna

– Fiatal reformátusok találkozója, 2006. augusztus 8–12., Gombaszög

– Bocskai–Rákóczi-emléknap, 2006. augusztus 19., Kassa

– Keresztyén zenekarok Kárpát-medencei találkozója, 2006. augusztus 26., Révkomárom.

Anyaországi vendégszolgálat egyházunkban. A Kárpát-medencei református egyházak és egyházkerületek elnökségei kezdeményezésére második alkalommal kerül sor szervezett módon magyarországi református lelkészek cse-reszolgálatára. A javasolt időpont: **2006. április 30.** A kezdeményezés 2004-ben indult el, azóta két alkalommal hirdették Isten ígését határon túli lelkészek (Erdélyből, Kárpátaljáról, a Délvidékről és a Felvidékről egyaránt) magyarországi gyülekezetekben. Ezt a szolgálatot viszonozzák anyaországi lelkész testvéreink, amikor ők indulnak útra, hogy közöttünk hirdessék Krisztus evangéliumát. Fogadjuk szolgálatukat szeretettel!

Fekete Vince lett egyházunk főgondnoka

Március 3-án a Választási Bizottság elvégezte a főgondnokválasztással kapcsolatos szavazatszámolást. A jelöltek közül **Fekete Vince** 98, **Szaniszló Sándor** 55, míg **Gál Tibor** 32 szavazatot kapott, így presbitériumaink a komáromi egyházmegye gondnokát választották meg főgondnoknak. Lévén szó időközi választásról, Fekete Vince mandátuma a jelenlegi választási időszak végéig tart. A választás eredményét a Zsinat fogja kihirdetni, akárcsak az új főgondnok beiktatásának időpontját meghatározni – tájékoztatta lapunkat **dr. Édes Árpád**, a Választási Bizottság elnöke.

(kis)

Közlemény

A Zsinati Elnökség Gazdasági Osztálya örömmel tájékoztatja az egyházközségeket, hogy újra megrendelhető a *Református keresztyén kis káté*, mégpedig javított kiadásban. Ára 30,- korona.

A Gazdasági Osztály címe: **Szlovákiai Református Keresztyén Egyház, Jókai u. 34, P. O. Box 78, 945 01, Komárom**, tel.: 035/7701 826, fax: 035/7701 827; e-mail: ps@reformata.sk

Pályázat

A rimaszombati Tompa Mihály Magyar Tannyelvű Református Gimnázium mellett működő iskolaszék a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Elnökségének megbízása alapján pályázatot ír ki a gimnázium igazgatói állásának betöltésére 2006. augusztus 1-től.

Feltételek: aktív református gyülekezeti tagság, középiskolai tanári végzettség, legalább ötéves pedagógiai gyakorlat, 1. minősítő vizsga, erkölcsös életvitel, rendezett magánélet, vezetői alkalmasság. A fent említett kritériumok teljesítése mellett nélkülözhetetlen a magyar és a szlovák nyelv tökéletes ismerete, valamint ajánlott legalább egy világnyelv ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó önéletrajzát, a gyülekezete lelkészének és presbitériumának ajánlását, valamint az iskola vezetésére és fejlesztésére vonatkozó elképzeléseinek leírását.

A pályázat beküldésének határideje: **2006. május 31.**

Postacím: **A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Irodája, Fő tér 23, 979 01 Rimavská Sobota.**

■ Február 20-án a Kamocsai Református Egyházközség a németországi UMH segélyszervezettel karöltve egészségügyi segédeszközöket adományozott a gútai szociális otthonnak. A segédeszközök között voltak egyszerű, a rászorulóknak mindennapjait segítő eszközök és bonyolultabb, az ott dolgozó ápolók munkáját megkönnyítő emelők, lépcsőzők.

■ Hosszú évekig tartó diplomáciai tárgyalások nyomán február végén viszszerültek Magyarországra a Sárospataki Református Kollégium könyvtárának legértékesebb darabjai. A 136 könyv a második világháború idején Berlinbe, majd onnan az egykori Szovjetunióba került, ahol egy Nyiznij Novgorod-i könyvtárban „raboskodott”. A könyveket kisebb restaurálás után a Magyar Nemzeti Múzeumban állították ki. A kiállítás június 15-ig tekinthető meg, utána visszakerülnek a könyvek Patakra.

■ Az Alistáli Református Egyházi Alapiskola május 8-án családi napot tart, melyre szeretettel várja egykori diákjait is, akárcsak a szülőket, pedagógusokat, az iskola pártolóit, a presbitereket, a gyülekezeti tagokat és minden érdeklődőt.

■ Az Alistáli Református Egyházi Alapiskola szervezésében 2006. május 12-én és 13-án neves magyarországi és szlovákiai előadók részvételével szimpózium lesz református pedagógusok részére. Érdeklődni és jelentkezni az iskola címén lehet: Fő utca 85, 930 10 Dolný Štál, tel.: 031/55 90 418.

Egy kántorképző lesz

A Süll Kingától kapott tájékoztatás nyomán közöljük, hogy a februári számunkban előzetesen megjelentekkel ellentétben (zsinati elnökségi döntés nyomán) Rimaszombatban idén nem lesz kántorképző tanfolyam, csak Alistálon.

Pályázat

Az Ungi Református Egyházmegye Tanácsa pályázatot hirdet a Vajáni Református Egyházi Alapiskola igazgatói állásának betöltésére. A jelentkezés feltételeit a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 1/2000-es számú, közoktatásról szóló törvénye 13. §-a 5. bekezdése tartalmazza. A pályázat beküldésének határideje: **2006. június 15.** A jelentkezést a következő címre kell küldeni: **Református Lelkészi Hivatal, 076 77 Veľké Slemence.**

Elhunyt Milan Šikra

Március 14-én súlyos betegség következtében elhunyt egyházunk szlovák főgondnokhelyettese, aki több tisztséget is betöltött: a nagymihályi egyházmegye első gondnoka volt (1993–1995), 1996 és 2002 között a Zsinat és a Zsinati Tanács tagja volt, 2002-ben pedig főgondnokhelyettesé választották.

Temetésére március 16-án lakhelyén, Vásárhelyen került sor.

„...engem is megragadott a Krisztus Jézus” (Fil 3,12b).

A Pátria rádió (927 és 1017 kHz-en) protestáns műsorai:

Április 9-én, virágvasárnap 8.05-kor a Világosság című egyházi műsorban Nagy Olivér dunaszerdahelyi evangélikus lelképásztor szól az ünnep kapcsán a hallgatókhoz.

Április 29-én, szombaton 15 órai kezdettel az Élő reménység című egyházi műsorban Karaffa János bakai római katolikus plébánossal és Lévai Attila csicsói református lelképásztorral a szektákról, a vallási szinkretizmusról beszélgetünk.

Április 30-án 8.05-kor a Világosság című református félóránban Izsámán Jónás ipolysági lelképásztor a mag növekedésének példázatáról szól a hallgatókhoz.

A Világosság ismétlése: hétfőn 11.05-kor.

Szerkesztő: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárom). Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Dr. Erdélyi Géza

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkészi hivatalokban.
Előfizetési díj: egy évre 120 korona.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Regisztrációs szám: SÚTI 15/6